

שיעור קמג

מ"ע פב. קלה. מל"ת רכ. רכא. רכב.

מצוה פב היא שצונו לערוף פטר חמור אם לא נפדה אותו, והוא אמרו יתברך ואם לא תפדה וערפתו. וכבר התבארו משפטי מצוה זו במסכת בכורות. ויש למקשה שיקשה ויאמר ולמה מניית פדותו ועריפתו שתי מצות ולא מניית אותן מצוה אחת ותהיה עריפתו מדיני המצוה כמו שקבלו בשורש השביעי. הנה יודע האל כי ההיקש מחייב זה לולא מה שמצינו לרבותינו לשון יורה על זה היותם שתי מצות, והוא אמרו מצות פדיה קודמת למצות עריפה ומצות יבום קודמת למצות חליצה. וכמו שהיבמה מוכנת אם ליבום אם לחליצה והיבום מצוה והחליצה מצוה כן פטר חמור ראוי או לפדיה או לעריפה וכל אחד ואחד מצוה כמו שאמרנו. (כי תשא, הלכות בכורים פי"ב) :

מצוה קלה היא שצונו לשבות מעבודת הארץ בשנה שביעית, והוא אמרו יתעלה בחריש ובקציר תשבות. וכבר נכפל זה הצווי פעמים ואמר שבת שבתון יהיה לארץ וכבר קדם לנו (מצוה צ') האי שבתון עשה ואמר גם כן ושבתה הארץ. וכבר התבארו משפטי מצוה זו גם כן בשביעית. ואין חובתה מן התורה אלא בארץ ישראל. (כי תשא, זרעים הלכות. שמטה ויובל פ"א) :

מצוה רב הזהירנו מעבודת הארץ בשני שביעית. והוא אמרו יתעלה שדך לא תזרע, וכל מי שעבר על לאו זה לוקה. וכבר התבארו משפטי מצוה זו בשביעית. (בהר סיני, הלכות שמיטה פ"א) :

מצוה רכא שהזהירנו מעבודת אילן בשני שביעית. והוא אמרו יתעלה וכרמך לא תזמור, ומי שעבר על לאו זה חייב מלקות. לשון ספרי הזרע והזמיר בכלל היו ולמה יצאו להקיש אליהם מה זרע וזמיר מיוחדים שהן עבודה בארץ ובאילן. וכבר התבארו משפטי מצוה זו במסכת שביעית. (שם, שם) :

מצוה רכב הזהיר מלקצור מה שהצמיחה הארץ מעצמה בשנה שביעית כמו שנקצור בכל שנה. ובאור זה שאנחנו הוזהרנו מעבודת הארץ ומעבודת האילנות בשנת השמיטה כמו שקדם זכרו, ומה שתצמיח הארץ ממה שזרע בה בשנה ששית והוא יקרא ספיח מותר לאכלו מן התורה בשנה שביעית אבל אינו מותר לקצרו אלא בשנוי. וענינו ידוע, והוא אמרו את ספיח קצירך וגו' אינו רוצה שלא יקצור אותו כלל כי הוא כבר אמר והיתה שבת הארץ לכם לאכלה, ואולם רוצה בו שלא תקצור אותו כמו שתקצור אותו בכל שנה אלא כמו שנקצור אותו דבר שהוא הפקר, ר"ל בלי הכנה ובלי תקון כמו שנבאר. (שם, שם) :